

Uchwała Nr 526/180/21
Zarządu Powiatu Kutnowskiego
z dnia 17 lutego 2021 roku

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 ”**

Na podstawie art. 32 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 poz. 920) oraz § 5 ust.1 uchwały Nr 61/XI/15 Rady Powiatu Kutnowskiego z dnia 24 czerwca 2015r. w sprawie określania zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami powiatu kutnowskiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015r., poz. 3113) Zarząd Powiatu Kutnowskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić konsultacje o charakterze środowiskowym w sprawie projektu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 ”, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2.1. Celem konsultacji jest uzyskanie opinii organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujących swoje cele statutowe na terenie powiatu kutnowskiego, a także zainteresowanych mieszkańców zamieszkałych na terenie powiatu kutnowskiego w zakresie treści projektu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 ”.

2. Konsultacje zostaną przeprowadzone w następujących formach:

- a) zbieranie pisemnych opinii, propozycji i uwag do projektu ww. dokumentu na formularzu konsultacyjnym, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- b) bezpośredniego spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu kutnowskiego.

§ 3.1. Konsultacje prowadzone będą w terminie od dnia 03 marca 2021r. do dnia 17 marca 2021r.

2. Projekt pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027”, zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kutnie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, w zakładce organizacje pozarządowe oraz na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w terminie do dnia 17 lutego 2021r.

3. Formularze konsultacyjne należy przesłać w terminie do dnia 17 marca 2021r. listownie na adres: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, 99-301 Kutno, ul. Krzywoustego 11 lub pocztą elektroniczną na adres: sekretariat@pcprkutno.pl

4. Spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych odbędzie się w dniu 22.03.2021 roku o godz. 13:30 w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, ul. Krzywoustego 11.

5. Po zakończeniu konsultacji z organizacjami pozarządowymi, zostanie sporządzony raport ze spotkania, zawierający listę uczestników, tematykę konsultacji oraz podjęte ustalenia i opinie w celu przedstawienia go Zarządowi Powiatu Kutnowskiego.

6. Raport z przeprowadzonych konsultacji zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Kutnie, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, w zakładce organizacje pozarządowe oraz na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy Członków Zarządu:

1. Daniel Kowalik – Przewodniczący Zarządu

2. Marek Jędrzejczak - Wicestarosta

3. Tomasz Walczewski – Członek Zarządu

4. Jolanta Pietrusiak - Członek Zarządu

5. Marek Kubasiński –Członek Zarządu

Załącznik nr 1
do Uchwały nr 526/180/21
Zarządu Powiatu Kutnowskiego
z dnia 17 lutego 2021 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2027**

Kutno 2021 r.

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Podstawa prawna	7
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	9
3. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	15
4. Diagnoza, statystyki dotyczące przemocy w rodzinie.	24
5. Założenia Powiatowego Programu	46
6. Miejsce i czas realizacji.....	47
7. Adresaci programu	48
8. Realizatorzy i Partnerzy	48
9. Cele Powiatowego Programu i działania	50
10. Zakładane rezultaty	61
11. Źródła finansowania Powiatowego Programu	62
12. Monitoring i sprawozdawczość.....	62

Wprowadzenie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 został opracowany stosownie do zapisów art.6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”. Powiatowy Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę ofiar przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety i dzieci, a w dalszej kolejności osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

Na potrzeby niniejszego Powiatowego Programu przyjęto definicję przemocy zawartą w ustawie z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. Z 2015 r poz.1390). Art. 2 pkt 2 tejże ustawy definiuje przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie kraju wymaga współpracy i zaangażowania wszystkich szczebli administracji publicznej, właściwych służb i organizacji pozarządowych oraz specjalistów. Opracowanie skutecznych metod zapobiegania przemocy oraz pomocy osobom jej doświadczającym jest uwarunkowane wnikliwym zrozumieniem złożoności zjawisk występujących w rodzinie oraz prowadzeniem systemowych działań, skierowanych

do różnych grup odbiorców z zakresu profilaktyki, działań interwencyjnych, wspierających oraz korekcyjno – edukacyjnych.

Zadaniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie kutnowskim na lata 2021 – 2027 jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (Uchwała Rady Powiatu Kutnowskiego Nr 285/XLVI/14 z dnia 05 listopada 2014r.).

Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonym tym zjawiskiem. Powiatowy Program stanowić będzie również integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

1. Podstawa prawna

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 zwany w skrócie Powiatowym Programem będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. 2009, nr 114, poz. 946).
2. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020, poz. 218, 956).
3. Ustawę z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2010, nr 125, poz. 842).
4. Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2020, poz. 1876, 2369).
5. Ustawę z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2020, poz. 1359).
6. Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2020, poz. 1492).
7. Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020, poz. 2050).
8. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2020, poz. 821).
9. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2020, poz.920).
10. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. 2020, poz. 360, 956, 1610, 2112, 2320).
11. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2020, poz. 1444, 1517).
12. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. -Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2020, poz. 30, 413, 568, 1086, 1458, 2320).
13. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020, poz. 1057).
14. Uchwałę nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P. 2014, poz. 445)
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. 2011, nr 209, poz. 1245).
16. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka

z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. 2011, nr 81, poz. 448).

17. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz.U. 2010, nr 201, poz. 1334).
18. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz.U. 2011, nr 50 poz.259).
19. Ustawa z 30 kwietnia 2020r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020, poz. 956).

Na ich podstawie Policja otrzymała nowe uprawnienie w postaci możliwości wydania wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

„Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej” - brzmi preambuła uzupełnionej ustawy o Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 r. Sama zaś ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. nakłada na organy wykonawcze obowiązek udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w oparciu o następujące działania:

- diagnozę zjawiska, szczególnie zjawiska przemocy w jej wczesnej postaci w miejscu zamieszkania sprawcy i ofiary,
- przerywanie przemocy,
- poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, w tym uświadamianie ofiarom ich praw i możliwości uzyskania pomocy,
- zabezpieczenie schronienia ofiarom przemocy,
- utworzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy,
- odizolowanie sprawców przemocy i uruchomienie działań korekcyjno-edukacyjnych w celu powstrzymania ich od stosowania przemocy.

Charakterystyka przemocy:

- **Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania.** Przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- **Sily są nierówne – jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą.** Osoba, wobec której stosowana jest przemoc czuje się słabsza, a sprawca może być od niej silniejszy fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo lub społecznie.
- **Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste osoby drugiej.** Sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.). Sprawca przemocy nie liczy się z potrzebami, życzeniami, protestami oraz uczuciami osoby, wobec której stosuje przemoc.
- **W wyniku powyższej sekwencji zdarzeń, osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia oraz szkód fizycznych i psychicznych.** Szkody mogą być wymierne albo nie, widoczne lub niedostrzegalne, natychmiastowe lub odroczone w czasie.

RODZAJE PRZEMOCY

- **Przemoc gorąca** to gwałtowny wybuch tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujący agresywne zachowania. Często przyczyny tych trudnych uczuć sprawcy tkwią zupełnie gdzie indziej, np. powodują je konflikty w pracy. Sprawca nie mogąc sobie z nimi poradzić, odreagowuje je na członkach rodziny. Wie, że może sobie na takie zachowanie pozwolić.
- **Przemoc chłodna**, w przeciwieństwie do poprzedniej nie przejawia się występowaniem tak gwałtownych emocji i agresywnych zachowań. Wydaje się, że sprawca jest spokojniejszy bądź bardziej się kontroluje. Przemoc chłodna przyjmuje nieraz postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania innych członków rodziny. Sprawca jest przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajdzie dla nich usprawiedliwienie, twierdząc, że jest to dla ich dobra.

MECHANIZMY STOSOWANIA PRZEMOCY:

- **Syndrom wyuczonej bezradności** – to bezradność, poddanie się, zaprzestanie działania, które pojawiają się w wyniku nabytych doświadczeń oraz przekonania, że cokolwiek się zrobi nie będzie to miało żadnego znaczenia, bo i tak nie zmieni to sytuacji. Osoba doznająca przemocy ma poczucie, że jest krzywdzona, źle traktowana, że sprawca nie powinien tak postępować, że znęcanie się nad członkiem rodziny jest przestępstwem, jednak nie jest w stanie zmotywować się do działania.
- **Zjawisko prania mózgu** – jest jednym z najsilniej działających mechanizmów przemocy psychicznej, który polega na systematycznym, świadomym i celowym oddziaływaniu na człowieka w celu zmiany jego przekonań, postaw, uczuć oraz potrzeb. Jest to szereg zabiegów stosowanych, aby osoba manipulowana (ofiara), działała zgodnie z oczekiwaniami osoby manipulującej (sprawcy). „Pranie mózgu” powoduje, że u osoby doznającej przemocy zmienia się obraz własnej osoby oraz poczucie wartości. Osoby doznające przemocy zmniejszają swoją aktywność, wycofują się z działania. Zmieniają również swoje poglądy, przyzwyczajenia, by dostosować się do życzeń i oczekiwań sprawcy. Jednocześnie występuje stan nieustannego wyczerpania spowodowany

koncentracją osoby doznającej przemocy na dostosowywaniu się do żądań sprawcy przemocy.

- **Zespół stresu pourazowego PTSD** - pourazowe zaburzenie stresowe PTSD występują u ofiar napadów, gwałtów i innych traumatycznych wydarzeń. Dotyczą sytuacji, w których człowiek jest narażony na utratę zdrowia i życia. Objawy PTSD są intensywniejsze u osób, które przeżyły traumę w wyniku aktywności człowieka (gwałt, przemoc domowa), niż u ofiar zjawisk naturalnych (powódź, huragan). Objawami PTSD są m.in. zaburzenia snu, drażliwość, wybuchy gniewu, złości, czujność, natrączywe wspomnienia, koszmary senne.
- **Proces wiktylizacji** - u osób doznających przemocy często rozwija się tzw. proces wiktylizacji, który zmienia ich poczucie tożsamości. W miarę upływu czasu powtarzająca się przemoc burzy utrwalone przekonania, wyobrażenia, wizję świata, partnera oraz siebie. Osoba doznająca przemocy traci podstawowe poczucie bezpieczeństwa i uporządkowania życia, traci zaufanie do siebie i zaczyna źle o sobie myśleć. Często czuje się jak małe dziecko i pragnie izolacji oraz wycofania się z otaczającej rzeczywistości.
- **„Syndrom Sztokholmski”** - jest to skutek ciągłego zagrożenia przemocą, charakteryzujący się skłonnością osób doświadczających przemocy do identyfikacji z oprawcą i gotowość do działania w jego interesie. Podporządkowanie woli oprawcy nie jest wolną decyzją osoby pokrzywdzonej, ale bezpośrednim skutkiem przemocy. Osoby doświadczające przemocy obawiają się uczynić coś, co mogłoby sprowokować lub wzbudzić gniew agresywnego partnera, dlatego próbują zyskać życzliwość sprawcy i zachowywać się jak jego sprzymierzeniec.
- **Mechanizm „psychologicznej pułapki”** - osoba doświadczająca przemocy nie jest w stanie zrezygnować ze związku, w który tak dużo zainwestowała czasu, zapału, energii. Pozostaje w związku, który przynosi jej cierpienie, upokorzenie, strach. Ciągłe żyje nadzieją, że będzie lepiej, dlatego też inwestuje w związek. Obwiniając siebie za całe zło, wierzy, że jeśli bardziej się postara, to sytuacja ulegnie poprawie.

Przemoc może przybierać różne formy:

- **Przemoc fizyczna** - **naruszanie nietykalności fizycznej** (popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, używanie broni).

- **Przemoc psychiczna - naruszanie godności osobistej** (wyśmiewanie poglądów, opinii, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z otoczeniem, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, używanie wulgarnych epitetów, zawstydzanie itp.).
- **Przemoc seksualna - naruszenie intymności** (gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych).
- **Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności** (odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.).
- **Zaniedbanie - naruszenie obowiązku opieki ze strony osób bliskich.** Stosują ją najczęściej sprawcy wobec osób wymagających pomocy - dzieci, starszych, chorych lub niepełnosprawnych. Jest to niezaspokajanie ich podstawowych potrzeb bytowych, emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu można mówić również w przypadku odrzucenia emocjonalnego zwłaszcza dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, sytuacją życiową, problemami, a także stanem zdrowia i higieną.

To co odróżnia przemoc od agresji oraz konfliktu, to **przewaga sił jednej ze stron**. W przemocy jest ona zawsze po stronie sprawcy, w przypadku agresji oraz konfliktu – siły obu stron są zrównoważone, wyrównane – każdy ma szansę wygrać. Ofiara przemocy takiej możliwości nie ma jeśli podejmie walkę, zawsze przegra.

Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. (Art. 207 Kodeksu Karnego). **Jest to przestępstwo ścigane z urzędu - Policja ma obowiązek zawsze interweniować, a w przypadku stwierdzenia przemocy domowej założyć Niebieską Kartę.**

Niekiedy sprawcy tłumaczą się: *przecież ja nic nie zrobiłem/lam*, chociaż lekceważenie emocjonalne, nieokazywanie uczuć czy brak należytej opieki ranią często tak bardzo jak użycie siły. Uważa się, że zaniedbania często zwiastują przemoc emocjonalną, fizyczną i seksualną. Kiedy sprawca nie ponosi konsekwencji swoich działań, dochodzi do nasilenia agresji. Najczęściej są to upokarzające ataki słowne, groźby zastosowania przemocy

fizycznej, izolowanie czy uwięzienie kogoś w pokoju lub inne formy maltretowania, takie jak: wyzyskiwanie czy pozbawianie jedzenia albo zakazywanie kontaktu z innymi ludźmi. Często przemoc wiąże się z nadużywaniem alkoholu czy innych środków psychoaktywnych przez sprawcę. Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci. Przemoc nie jest pojedynczym zdarzeniem, może trwać latami i stać się powtarzającym się cyklem, który składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **Faza narastania napięcia**, kiedy sprawca jest coraz bardziej podirytowany, prowokuje kłótnie, czepia się byle czego, a osoba atakowana stara się go uspokoić, spełnia jego zachcianki lub wycofuje się, mając nadzieję, że tym razem to go powstrzyma przed atakiem. Nieraz napięcie związane z tą fazą jest tak duże, że ofiara sama wywołuje awanturę, żeby „mieć to za sobą”.
- **Faza gwałtownej przemocy**, gdy sprawca wpada w szal wraz z jego następstwami, po którym przerażona ofiara jest w szoku, staje się apatyczna, bezradna.
- **Faza miodowego miesiąca**, którą się uważa za wikłającą ofiarę w związek ze sprawcą. Początkowo sprawca żałuje tego, co zrobił, okazuje skruchę, obiecuje poprawę, zapewnia o miłości. Im częściej dochodzi do przemocy, a sprawca nie ponosi jej konsekwencji, tym rzadziej przeprasza, zazwyczaj utrzymując wrogą, milczącą postawę albo obwinia ofiarę za swoją agresję. Osoba doświadczająca przemocy doznaje ulgi po gwałtownym ataku, bo rozładowane napięcie sprawcy daje trochę spokoju i wytchnienia, aż do następnego razu, który zdarza się coraz częściej i jest bardziej gwałtowny niż poprzedni.

Kobiety, które zdecydowały się na pozostanie w czterech ścianach ze sprawcą przemocy, w każdej chwili mogą liczyć na wsparcie specjalistów. W Polsce od 1995 r. istnieje Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Pogotowie prowadzi telefon zaufania - pod numerem 800-120-002, gdzie można porozmawiać z psychologiem, poprosić o pomoc lub zgłosić przemoc w rodzinie.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 Kodeksu Karnego,

- grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona - art. 190 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu - art. 191 k.k.,
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności - art. 197 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego), UWAGA! Przestępstwo to popełnia również mąż, gwałcąc własną żonę,
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej - art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- niszczenie, uszkodzanie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku - art. 288 k.k. (przestępstwo ścigane na wniosek pokrzywdzonego),
- porzucenie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew obowiązкови troszczenia się - art. 210 k.k.

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła bardziej radykalne sposoby ochrony ofiar przemocy. Wprowadziła m.in. obowiązek powoływania zespołów interdyscyplinarnych w gminach, możliwość wszczęcia procedury Niebieskiej Karty bez zgody osoby dotkniętej przemocą, możliwość żądania opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy, interwencyjnego odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego, zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci oraz rozszerzenie środków karnych w stosunku do sprawców przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozdziela kompetencje pomiędzy organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Przemoc jako problem społeczny wymaga podejmowania kompleksowych i zintegrowanych działań przez samorządy gmin i powiatów, dlatego zasadnym jest opracowanie i realizacja Powiatowego Programu.

3. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W związku z faktem, iż ofiary przemocy domowej zazwyczaj potrzebują pomocy wielorodziejowej, ogromnie ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie – tworzenie koalicji lokalnych.

Zadania polskich instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Policja

Do podstawowych zadań Policji należą m.in. :

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem to :

- interwencja;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy;

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od funkcjonariuszy policji doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji identyfikującej funkcjonariuszy – imię i nazwisko, stopień numer identyfikacyjny, nazwa i siedziba jednostki;
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo (co ma miejsce po złożeniu przez osobę poszkodowaną lub świadka zawiadomienia o przestępstwie) Prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie, czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnić okoliczności czynów;
- zebrać i zabezpieczyć dowody;
- ująć sprawcę;
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci:
 - dozoru policyjnego,
 - tymczasowego aresztowania.

Sąd Rejonowy - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Kuratorzy sądowi, zarówno zawodowi jak i społeczni, w obu pionach kurateli, pozyskują wiedzę o przemocy między innymi z prowadzonych dozorów lub nadzorów. Głównym źródłem informacji w tym zakresie są członkowie rodziny, dzielnicowi oraz sąsiedzi. Ponadto kuratorzy są informowani przez policję o przeprowadzonych interwencjach wobec sprawców przemocy objętych dozorem. W uzasadnionych przypadkach zawiadamiana jest Prokuratura Rejonowa w Kutnie o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę najbliższych. Kuratorzy wielokrotnie na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach dozoru inicjują wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W sytuacji, gdy kurator stwierdzi przemoc w rodzinie, stara się doprowadzić

do natychmiastowego rozwiązania problemu. W tym celu składa wniosek do Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny o wydanie odpowiednich zarządzeń m.in. zastosowania środków probacyjnych (zakazu nadużywania alkoholu, nałożenia obowiązku leczenia odwykowego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi, obowiązku podjęcia i wykonywania pracy). W stosunku do sprawcy, u którego nie ma wyraźniej i trwałej poprawy w zachowaniu, kurator składa wniosek o nałożenie kary pozbawienia wolności.

Sądy cywilne, w ramach przeciwdziałania przemocy zajmują się rozpoznawaniem spraw dotyczących zobowiązania członka rodziny, który stosując przemoc w rodzinie czyniąc szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia lokalu na żądanie osoby dotkniętej przemocą. Sądy rodzinne orzekają w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej (ograniczenie, pozbawienie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej w przypadku, gdy dobro dziecka jest zagrożone w wyniku zaniedbania, nadużycia władzy rodzicielskiej, w tym stosowania przemocy). W tym zakresie mogą wydawać orzeczenia o umieszczeniu dziecka odebranego z rodziny w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Ponadto Wydział Rodzinny i Nieletnich nakłada na rodziców lub opiekunów obowiązki mające na celu zmianę postępowania i poprawę sytuacji rodziny, a także zakazy dotyczące osobistych kontaktów z małoletnimi przewidziane w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W stosunku do nieletnich sprawców stosujących przemoc w rodzinie orzeka środki wychowawcze i poprawcze.

Gminy

Zgodnie z nowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowane na terenie gmin to:

1. udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez tworzenie i prowadzenie:
 - punktów informacyjno- konsultacyjnych,
 - schronisk dla ofiar przemocy domowej,
 - ośrodków interwencji kryzysowej,

- telefonów zaufania,
- programów środowiskowych.

2. inicjowanie powstawania i wspieranie:

- organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
- grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności, w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działają miejskie lub gminne ośrodki pomocy społecznej.

Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna podejmuje następujące działania:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby („Niebieska Karta”- załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca, gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych lub celowych,
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności,
 - udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się,
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym

możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hotelach, ośrodkach;

- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z jej kompetencjami;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie funkcjonuje w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie. Swoją działalność prowadzi w budynku Domu Pomocy Społecznej w Kutnie przy ul. Oporowskiej 27, w części wydzielonej na potrzeby w/w Ośrodka. Od maja 2010 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej nie prowadzi hostelu. Celem działalności Ośrodka jest zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej, a w tym pomoc polegająca na:

1. Łagodzeniu objawów reakcji kryzysowej poprzez:
 - przywracanie równowagi psychicznej,
 - zapewnienie wsparcia emocjonalnego i poczucia bezpieczeństwa,
 - zapewnienie ludziom realizacji ich prawa do tego, by w sytuacjach zagrażających życiu i w obliczu innych poważnych zagrożeń mogli otrzymać pomoc od społeczności w której żyją,
 - pomoc w załatwieniu spraw sądowych i urzędowych.
2. Przywracanie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W ramach interwencji kryzysowej w Ośrodku udziela się natychmiastowej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego lub prawnego.

Interwencja kryzysowa przebiega w formie bezpośredniego kontaktu w Ośrodku, mającego na celu:

- złagodzenie lęków i niepokojów osób zgłaszających się,
- zapobieganie pogłębiającej się dezorientacji i bezsilności,
- zadbanie o bezpieczeństwo w obszarze psychofizycznym celem uniknięcia autodestrukcji lub też wyrządzenia krzywdy innym,

- interwencji w miejscu zamieszkania lub przebywania osoby będącej w kryzysie,
- rozmowy telefonicznej.

W uzasadnionych przypadkach:

- pomocy w uzyskaniu schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- kampanii informacyjnej adresowanej do osób współodpowiedzialnych za właściwą pomoc dla ludzi znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie:

- porad wczesnej interwencji,
- doradztwa i poradnictwa,
- terapii krótkoterminowej,
- porad prawnych,
- porad socjalno- bytowych.

Obszary problemów:

- przemoc : psychiczna , fizyczna , seksualna, molestowanie dzieci itp.,
- depresja, choroby psychiczne , zaburzenia osobowości , lęki, PTSD itp.,
- problemy wychowawcze: agresja, autoagresja itp.,
- uzależnienie, współuzależnienie,
- ubóstwo,
- bezrobocie,
- samotność, osamotnienie,
- zachowanie dewiacyjne,
- mobbing w pracy,
- zaginięcia,
- żałoba.

W ramach udzielanej pomocy Ośrodek podejmuje działania z urzędu takie jak:

1. zawiadamianie organów ścigania o popełnieniu przestępstwa,
2. kierowanie wniosków na Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. zawiadamianie Sądu o sytuacji zagrażającej lub naruszającej dobro dzieci.

Szkoła

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkołę do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz do zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest bardzo znacząca. Nauczyciele mają możliwość obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest ofiarą przemocy lub przestępstwa, szkoła powinna podjąć następujące kroki:

- nauczyciel sporządza notatkę służbową i przekazuje informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły,
- pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych, przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami. Przeprowadza również rozmowę z uczniem w obecności wychowawcy,
- pedagog szkolny sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku, który uwzględni sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować dziecku. Przygotowuje informację o placówkach pomocy dziecku jeżeli jest taka potrzeba. Ofertę placówek przekazuje rodzicowi/opiekunowi,
- ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy dziecku, poprzez określenie sposobu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i zobowiązanie do skonsultowania dziecka i rodziny przez psychologa. W miarę możliwości ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka,
- informuje rodziców/opiekunów prawnych o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz sądu rodzinnego i nieletnich przypadków przemocy wobec małoletniego,
- pedagog szkolny informuje o swoich działaniach dyrektora szkoły,
- jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioszek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich,

- dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury i/lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich w każdej sytuacji, kiedy dziecko jest ofiarą przestępstwa.

Służba zdrowia

Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, gdyż po pierwsze- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego, po drugie- występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej oprócz zadań podstawowych np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, miejsko - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała, śladów podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe to głównie stowarzyszenie, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hotele, świetlice dla dzieci . W ramach swojej działalności oferują min. :

- pomoc psychologiczną w grupie i kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków;
- pomoc socjalną;

- grupy wsparcia;
- grupy samopomocowe;
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci;
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych;
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy miejskiej lub gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej;
- udział w interwencjach;
- pilotowanie przypadków;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

4. Diagnoza, statystyki dotyczące przemocy w rodzinie

Przemoc to najczęściej spotykana forma agresji interpersonalnej, jednak jest ona zjawiskiem nadal trudnym do oszacowania. Przedstawione poniżej dane dotyczące mieszkańców powiatu kutnowskiego zostały opracowane na podstawie dokumentacji będącej w posiadaniu Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie. Nie należy ich jednak traktować jako materiału pełnego i odzwierciedlającego stan faktyczny, bowiem ofiary najczęściej ukrywają fakt doznawania przemocy przed otoczeniem i nadal rzadko decydują się na specjalistyczną pomoc lub nie mają wiedzy, gdzie ją uzyskać. Skale zjawiska przemocy na terenie Powiatu Kutnowskiego w latach 2015 – 2019 obrazują poniższe tabele:

Tabela 1. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie, które skorzystały z pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Lata	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	78	82	73	79	89
Kobiety	72	76	63	57	72
– w tym niepełnosprawne	12	12	7	9	9
– w tym starsze	9	19	7	8	7
Mężczyźni	3	2	1	4	2
– w tym niepełnosprawni	0	0	0	2	1
– w tym starsi	0	1	0	2	0
Dzieci	3	4	9	18	15
• w tym niepełnosprawne	0	0	0	2	2

źródło: dane statystyczne Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Na podstawie zaprezentowanych powyżej danych liczbowych stwierdzić należy, iż w roku 2019 z pomocy Ośrodka skorzystało **89 osób** doznających przemocy w rodzinie, w tym **72 kobiety, 2 mężczyzn i 15 dzieci**. W stosunku do roku poprzedniego zdecydowanie

wzrosła liczba kobiet (ofiar przemocy), które skorzystały z pomocy Ośrodka. W przypadku mężczyzn można natomiast zaobserwować dwukrotny spadek (4 mężczyzn w roku 2018 w porównaniu do 2 w roku 2019). Analizując dane z okresu ostatnich 5 lat można zaobserwować, iż w roku 2018 i 2019 odnotowano zdecydowany wzrost wskaźnika ilości dzieci korzystających ze wsparcia Ośrodka w porównaniu do okresu 2015-2017.

Tabela 2. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które skorzystały z pomocy w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Lata	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie
2015	35
2016	40
2017	43
2018	43
2019	29
Razem:	190

źródło: dane statystyczne Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Z przedstawionych danych statystycznych wynika, że najwięcej osób stosujących przemoc w rodzinie skorzystało z pomocy POIK w latach 2017 i 2018, znaczny spadek można zaobserwować w roku 2019. Obowiązek opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie przypisany został powiatom jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej przez art. 6 ust.4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej na przestrzeni lat 2011- 2018 realizował program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Liczbę osób, które w latach 2011 - 2018 uczestniczyły w w/w zajęciach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba uczestników programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ogółem
Liczba uczestników, w tym:	8	10	12	10	10	10	11	10	nie realizowano programu	81
Kobiety	2	3	4	2	0	0	1	1	-	13
Mężczyźni	6	7	8	8	10	10	10	9	-	68

źródło: dane statystyczne Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie

Z zaprezentowanych powyżej danych liczbowych wynika, że na przestrzeni lat 2011-2018 w programach korekcyjno-edukacyjnych realizowanych na terenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej wzięło udział **81 osób** stosujących przemoc w rodzinie. W 2019 roku Ośrodek nie realizował programu. Monitoring skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w latach 2011-2019, kierowany do osób będących uczestnikami zajęć przez okres do 3 lat po ich ukończeniu wskazuje, iż realizowane programy przyczyniły się do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie. Organem, który najczęściej pozyskuje informacje o występowaniu przemocy w rodzinie jest Policja. Diagnozę problemu opracowano między innymi na podstawie zestawienia statystycznego uzyskanego z **Komendy Powiatowej Policji w Kutnie**

Tabela 4. Liczba wszczętych i zakończonych postępowań przez Komendę Powiatową Policji w Kutnie

Komenda Powiatowa Policji w Kutnie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba wszczętych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.	107	110	137	183	107
Liczba odmów wszczęcia postępowania w sprawach związanych z przemocą w rodzinie.	67	42	36	46	30
Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia.	37	42	37	65	39
Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania w wyniku braku znamion przestępstwa.	55	36	80	78	61

źródło: dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Kutnie

Z danych przedstawionych w tabeli nr 4 wynika, iż w roku 2019 Komenda Powiatowa Policji w Kutnie wszczęła **107** postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie, odmówiła wszczęcia postępowania w **30** sprawach, zakończyła **39** postępowań poprzez sporządzenie aktu oskarżenia oraz zakończyła **61** postępowań poprzez umorzenie w wyniku braku znamion przestępstwa. Z powyższych danych wynika, iż wszystkie wyżej wymienione liczby uległy spadkowi w porównaniu z rokiem 2018. Największą różnicę obserwuje się w przypadku liczby zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie przez sporządzenie aktu oskarżenia (39 w roku 2019 w odniesieniu do 65 w roku 2018).

Działania podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na terenie Powiatu Kutnowskiego swoje działania prowadzi 11 Zespołów Interdyscyplinarnych. Poniższe zestawienie przedstawia dane statystyczne w zakresie ilości formularzy „Niebieska karta”, które wpłynęły do zespołów interdyscyplinarnych w poszczególnych jednostkach powiatu kutnowskiego w latach 2015 – 2019.

Tabela 5. Liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego

Nazwa jednostki: Zespół interdyscyplinarny	2015	2016	2017	2018	2019
Bedlno	10	3	15	12	12
Dąbrowice	8	7	7	3	2
Krośniewice	19	18	8	15	16
Krzyżanów	15	10	3	12	12
Kutno – gmina	40	38	37	31	28
Kutno – miasto	183	169	149	171	149
Łanięta	6	9	15	15	16
Nowe Ostrowy	8	7	6	9	6
Oporów	3	5	3	3	9
Strzelce	5	17	23	14	9
Żychlin	33	13	24	33	29
Ogółem	330	296	290	318	263

źródło: dane statystyczne zespołów interdyscyplinarnych w Powiecie Kutnowskim

Z danych zawartych w tabeli nr 5 wynika, iż w 2019 roku na terenie Powiatu Kutnowskiego do zespołów interdyscyplinarnych wpłynęły **263 formularze** „Niebieskiej Karty”. Analizując liczbę formularzy „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do zespołów interdyscyplinarnych w latach 2015-2019 można stwierdzić, iż wartości liczbowe utrzymują się na zbliżonym poziomie, z wyjątkiem roku 2015 oraz 2018 kiedy to ilość formularzy przekroczyła 300. Ponadto zauważyć można, iż w 2019 roku wskaźnik ten uzyskał najniższą wartość w analizowanym okresie czasu. Dane statystyczne dotyczące przesłanek zakończenia procedur „Niebieskiej Karty” na terenie Powiatu Kutnowskiego obrazuje tabela nr 6.

Tabela 6. Liczba przesłanek zakończenia procedury „Niebieskiej Karty”

Przesłanki zakończenia	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
Na skutek ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.	250	241	171	209	203
W wyniku braku zasadności podejmowanych działań.	37	21	22	39	50

źródło: dane statystyczne zespołów interdyscyplinarnych w Powiecie Kutnowskim

Z analizy danych statystycznych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, iż w roku 2019 liczba procedur „Niebieskiej Karty” zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy wyniosła **203**. Można zatem zauważyć, iż wartość ta od roku poprzedniego utrzymuje się na zbliżonym poziomie (jest ona niewiele niższa niż w roku 2018 kiedy ilość zakończonych procedur wynosiła 209). Natomiast w przypadku zakończenia procedury z powodu braku zasadności podejmowanych działań obserwuje się wzrost w porównaniu do roku 2018, kiedy to zakończono 39 procedur, gdy w 2019 roku liczba ta równała się 50. Ponadto w roku 2019 omawiany wskaźnik osiągnął najwyższą wartość na okres 2015-2019. Dane statystyczne z podejmowanych czynności wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowane przez Komendę Powiatową Policji w Kutnie przedstawia tabela nr 7.

Tabela 7. Liczba czynności podejmowanych przez Policję wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Nazwa jednostki: Komenda Powiatowa Policji w Kutnie	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba zatrzymanych osób wobec, których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.	216	190	137	157	136
Liczba złożonych wniosków do Sądu o zastosowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie środków zapobiegających.	5	0	18, w tym: 8 zakazów zbliżania się do pokrzywdzonej osoby 10 nakazów opuszczenia lokalu	15, w tym: 5 zakazów zbliżania się do pokrzywdzonej osoby 10 nakazów opuszczenia lokalu	18, w tym: 5 zakazów zbliżania się do pokrzywdzonej osoby 2 nakazy opuszczenia lokalu

źródło: dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Kutnie

Z danych zawartych w tabeli nr 7 wynika, iż w roku 2019 Komenda Powiatowa Policji w Kutnie zatrzymała **136** osób z powodu podejrzenia, iż stosują przemoc w rodzinie, co w porównaniu z rokiem poprzednim daje nam spadek liczby zatrzymań. W nawiązaniu do roku 2017 i 2018 liczba złożonych wniosków do Sądu o zastosowanie środków zapobiegawczych wobec osób stosujących przemoc w roku 2019 kształtuje się na podobnym poziomie.

Dane statystyczne zawarte w tabeli nr 8 obrazują ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” na terenie poszczególnych gmin.

Tabela 8. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”

Nazwa jednostki	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
GOPS Bedlno	10	5	17	14	14
GOPS Dąbrowice	12	9	11	7	5
MGOPS Krośniewice	27	17	8	14	16
GOPS Krzyżanów	15	8	5	15	11
GOPS Kutno	40	42	35	40	38
MOPS Kutno	256	233	227	243	203
GOPS Łanięta	17	14	12	14	12
GOPS Nowe Ostrowy	6	7	6	7	8
GOPS Oporów	15	9	8	4	12
GOPS Strzelce	6	17	22	20	9
MGOPS Żychlin	29	44	45	53	58
Ogółem	433	405	396	431	386

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

W 2019 roku na terenie powiatu kutnowskiego procedurą „Niebieskiej Karty” objętych było **386 rodzin**. Analizując dane w nawiązaniu do lat ubiegłych można zaobserwować, że jest to najniższa liczba w latach 2015-2019. Największy spadek w porównaniu z 2018 rokiem wystąpił na terenie miasta Kutno, gdzie ilość rodzin objętych procedurą zmniejszyła się o 40 w zestawieniu z rokiem poprzednim. Natomiast w Gminie Oporów odnotowano trzykrotny wzrost na przestrzeni roku.

Tabela 9. Liczba przekazanych przez pracowników socjalnych zgłoszeń organom ścigania i wymiarom sprawiedliwości o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za przemoc

Nazwa jednostki	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
GOPS Bedlno	0	0	0	0	0
GOPS Dąbrowice	0	0	0	0	0
MGOPS Krośniewice	0	0	0	2	0
GOPS Krzyżanów	2	0	0	0	2
GOPS Kutno	2	2	1	1	1
MOPS Kutno	7	3	3	2	2
GOPS Łanięta	1	1	2	0	0
GOPS Nowe Ostrowy	0	0	0	0	0
GOPS Oporów	0	0	0	0	0
GOPS Strzelce	0	0	0	0	0
MGOPS Żychlin	1	0	4	3	0
Ogółem	13	6	10	8	5

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

W roku 2019 pracownicy socjalni z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu kutnowskiego przekazali **5 zgłoszeń** do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości o ponownym stosowaniu przemocy przez osoby uprzednio skazane za przemoc. Stanowi to spadek w porównaniu do lat 2015 – 2018.

W niektórych przypadkach postępowania w sprawach związanych z przemocą kończyły się poprzez sporządzenie przez pracowników socjalnych aktu oskarżenia.

Tabela 10. Liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia przez pracownika socjalnego OPS

Nazwa jednostki	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
GOPS Bedlno	0	0	0	0	0
GOPS Dąbrowice	0	0	0	0	0
MGOPS Krośniewice	0	0	0	0	0
GOPS Krzyżanów	0	0	0	0	0
GOPS Kutno	2	0	Sprawy przekazano do Wydziału Dochodzeniowo - Śledczego	2	4
MOPS Kutno	5	23	33	8	6
GOPS Łanięta	0	1	2	0	0
GOPS Nowe Ostrowy	0	0	0	0	0
GOPS Oporów	0	0	0	0	0
GOPS Strzelce	0	brak danych	0	0	0
MGOPS Żychlin	3	1	2	8	9
Ogółem	10	25	37	18	19

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

Analizując dane zawarte w tabeli nr 10 zaobserwować można, iż liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia w roku 2019 wyniosła 19, co w nawiązaniu do roku 2017 daje nam znaczący spadek.

Problemem, który często współistnieje ze zjawiskiem przemocy domowej, jest nadużywanie alkoholu przez osoby stosujące przemoc. Pracownicy socjalni ośrodków Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2015 - 2019 wielokrotnie kierowali wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób podejrzanych o stosowanie przemocy do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zgromadzone dane statystyczne w zakresie podejmowanych działań przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Liczba wniosków kierowanych przez pracowników pomocy społecznej do Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych

Nazwa jednostki	Lata				
	2015	2016	2017	2018	2019
GOPS Bedlno	0	0	0	0	0
GOPS Dąbrowice	4	0	1	0	0
MGOPS Krośniewice	0	1	1	1	0
GOPS Krzyżanów	10	9	3	7	8
GOPS Kutno	8	34	10	12	9
MOPS Kutno	15	20	11	18	8
GOPS Łanięta	6	2	5	10	2
GOPS Nowe Ostrowy	3	2	3	1	0
GOPS Oporów	6	3	1	1	7
GOPS Strzelce	4	5	16	16	17
MGOPS Żychlin	7	9	3	6	11
Ogółem	63	85	54	72	62

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

W roku 2019 łączna ilość wystosowanych wniosków wyniosła **62**. W porównaniu do roku poprzedniego, można zaobserwować spadek ilości kierowanych wniosków.

Rozpoznanie przemocy w rodzinie przez pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej stanowi początek procesu pomagania rodzinie dotkniętej przemocą. Dlatego też, bardzo ważne są wizyty pracownika socjalnego w środowisku w związku z podejrzeniem bądź wystąpieniem przemocy w rodzinie. Dane w tej kwestii przedstawia tabela nr 12.

Tabela 12. Liczba wizyt pracownika socjalnego w środowisku w związku z podejrzeniem bądź wystąpieniem przemocy w rodzinie

Nazwa jednostki	Liczba wizyt pracownika socjalnego				
	2015	2016	2017	2018	2019
GOPS Bedlno	2	1	4	4	3
GOPS Dąbrowice	0	37	17	11	15
MGOPS Krośniewice	27	44	38	51	54
GOPS Krzyżanów	34	92	40	57	42
GOPS Kutno	239	262	402	365	260
MOPS Kutno	1427	1198	1226	1246	697
GOPS Łanięta	70	60	45	32	13
GOPS Nowe Ostrowy	8	20	40	55	55
GOPS Oporów	73	26	18	34	100
GOPS Strzelce	24	21	21	21	21
MGOPS Żychlin	65	223	97	163	127
Ogółem	1969	1984	1948	2039	1387

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

Z danych zawartych w tabeli nr 12 wynika, iż pracownicy socjalni Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu kutnowskiego w roku **2019** odbyli **1387** wizyty w środowisku, w związku z podejrzeniem bądź wystąpieniem przemocy w rodzinie. W porównaniu do lat ubiegłych nastąpił znaczny spadek w ilości wizyt w środowisku.

Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych swoje działania kierowały również do rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Dane statystyczne dotyczące ilości rodzin objętych pomocą przedstawia tabela nr 13.

Tabela 13. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”

Nazwa jednostki	Liczba rodzin objętych „Niebieską Kartą”				
	2015	2016	2017	2018	2019
GKRPA Bedlno	0	0	0	0	0
GKRPA Dąbrowice	0	3	1	1	0
MGKRPA Krośniewice	0	0	0	0	0
GKRPA Krzyżanów	10	15	5	11	8
GKRPA Kutno	40	27	10	16	8
MKRPA Kutno	72	56	72	82	53
GKRPA Łanięta	22	7	5	12	6
GKRPA Nowe Ostrowy	3	0	1	0	0
GKRPA Oporów	2	brak odp.	1	1	3
GKRPA Strzelce	3	17	22	20	5
GKRPA Żychlin	0	0	0	0	1
Ogółem	152	125	117	143	84

źródło: dane statystyczne komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Powiecie Kutnowskim

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 13 wynika, że w 2019 roku na terenie Powiatu Kutnowskiego Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kierowały swe działania do **84** rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. W odniesieniu zarówno do roku ubiegłego jak i do lat poprzednich obserwuje się znaczny spadek wskaźnika.

Rozmiary pomocy świadczonej przez **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie**, w formie specjalistycznego poradnictwa, z podziałem na rodzaje udzielanych porad ofiarom przemocy i osobom stosującym przemoc przedstawiają poniższe zestawienia.

Tabela 14. Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy w rodzinie przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Rodzaje porad	Liczba udzielonych porad				
	2015	2016	2017	2018	2019
psychologiczno - terapeutyczne	261	286	268	339	245
pedagogiczne	69	114	104	209	127
socjalno - bytowe	58	54	81	53	42
prawne	68	51	75	84	106
doradztwo zawodowe	5	3	0	0	0
medyczne	5	8	43	31	20
inne (edukacja mechanizmu uzależnienia, przemocy w rodzinie)	186	241	204	195	208
Ogółem	652	757	775	911	748

źródło: dane statystyczne Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Zestawienie obrazuje, że w roku 2019 osobom doznającym przemocy w rodzinie udzielono najwięcej porad psychologiczno - terapeutycznych (245). Jednakże można zauważyć, iż wartość ta znacznie spadła w porównaniu do roku poprzedniego. Wzrost natomiast obserwuje się w przypadku porad prawnych, których w roku 2019 udzielono 106 razy. Jest to najwyższa wartość w okresie 2015 - 2019. Ogółem w roku 2019 udzielono 748 wszystkich porad, co w odniesieniu do lat 2015 - 2018 stanowi spadek.

Tabela 15. Liczba porad udzielonych osobom stosującym przemoc w rodzinie

Rodzaje porad	Liczba udzielonych porad				
	2015	2016	2017	2018	2019
psychologiczno - terapeutyczne	134	197	210	235	81
pedagogiczne	33	71	81	74	40
socjalno - bytowe	44	48	51	19	4
prawne	10	22	23	26	13
doradztwo zawodowe	1	1	3	0	0
medyczne	13	13	78	20	6
inne (edukacja mechanizmu uzależnienia, przemocy w rodzinie)	127	202	199	191	60
Ogółem	362	554	645	565	204

źródło: dane statystyczne Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Z powyższej tabeli wynika, że w roku 2019 osobom stosującym przemoc w rodzinie najwięcej udzielono porad psychologiczno- terapeutycznych (**81**). Stanowi to znaczny, spadek w porównaniu z rokiem 2018. Ponadto jest to najmniejsza ilość w analizowanym przedziale czasowym 2015 - 2019. Również innych porad udzielono zdecydowanie mniej. Ogółem w 2019 roku osobom stosującym przemoc w rodzinie udzielono 204 porady, czyli najmniej na przestrzeni lat 2015 – 2018

Dane dotyczące ilości osób doznających i stosujących przemoc objętych pomocą w ośrodkach pomocy społecznej w formie poradnictwa w latach 2016 - 2019 zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 16. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie i objętych pomocą w formie poradnictwa w latach 2016 - 2019

Nazwa jednostki	Liczba osób objętych poradnictwem															
	2016				2017				2018				2019			
	psycholog. – pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	psycholog. – pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	psycholog. – pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	Psycholog.- pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)
GOPS Bedlno	0	0	9	0	0	0	27	0	0	0	12	0	0	0	14	0
GOPS Dąbrowice	0	0	10	0	0	0	0	0	3	0	8	0	1	0	5	0
MGOPS Krośniewice	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	13	0	0	0	12	0
GOPS Krzyżanów	0	0	15	17	1	1	1	0	1	1	15	0	0	1	8	0
GOPS Kutno		3	15		0	3	17	0	0	5	45	0	0	2	39	0
MOPS Kutno	11	3	360	5	1	4	79	2	6	1	240	10	2	3	142	16
GOPS Lanięta	3	2	7	12	2	1	4	5	0	0	6	6	0	0	12	5
GOPS Nowe Ostrowy	0	0	7	7	0	5	5	0	0	8	8	0	2	0	6	0
GOPS Oporów	1			1	2	0	4	4	2	0	7	7	4	18	2	7
GOPS Strzelce	0	0	20	0	0		20		0	0	20	0	0	0	20	0
MGOPS Żychlin	35	58	17	8	25	14	17	11	19	13	10	3	36	20	50	5
Ogółem	50	66	460	50	31	28	174	22	32	30	384	26	45	44	334	33

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

Tabela 17. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie i objętych pomocą w formie poradnictwa w roku 2016 - 2019

Nazwa jednostki	Liczba osób objętych poradnictwem															
	2016				2017				2018				2019			
	psycholog.- pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	psycholog.- pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	psycholog.- pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)	psycholog.- pedagogiczne	prawny	socjalnym	inny (zawodowe, rodzinne, medyczne, rzeczowe)
GOPS Bedno	0	0	5	0			10				11				14	
GOPS Dąbrowice	0	0	8	0							7		1		5	
MGOPS Krośnice	0	0	0	0							11	1			12	
GOPS Krzyżanów	0	0	15	6	1	1	1		1	1	1	7	2		9	12
GOPS Kutno	6	1	4	0		1	3			2	40			1	38	
MOPS Kutno	0	2	182	4	1	1	36	4	4	1	121	3	3		89	12
GOPS Łanięta	0	0	4	1			1				6	6			12	10
GOPS Nowe Ostrowy	0	0	0	0		4	1				2		1		2	
GOPS Oporów	1	0	0	1	1		3	3	2		4	4	2	4	1	4
GOPS Strzelce	0	0	10	0			10				10				20	
MGOPS Żychlin	17	5	6	3	9	2	10	5	9	8	9	9	11	7	14	6
Ogółem	24	8	234	15	12	9	75	12	16	12	222	30	20	12	216	44

źródło: dane statystyczne ośrodków pomocy społecznej w Powiecie Kutnowskim

Zaprezentowane powyżej dane wskazują, że w roku 2019 w OPS najczęściej udzielano porad o charakterze socjalnym. W porównaniu do lat 2017 - 2018 wzrosła liczba pozostałych porad. Natomiast w ośrodkach pomocy społecznej osobom stosującym przemoc w rodzinie w latach 2016 – 2019 najczęściej udzielano porad o charakterze socjalnym. W porównaniu do lat 2017 - 2018 wzrosła liczba pozostałych porad.

Sąd Rejonowy w Kutnie również udostępnił dane statystyczne z podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez podejmowanie czynności na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie. Dane w tym obszarze przedstawia tabela nr 18.

Tabela 18. Działania podejmowane przez Sąd Rejonowy w Kutnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Czynności podejmowane na rzecz osób stosujących przemoc w rodzinie	Lata					Ogółem
	2015	2016	2017	2018	2019	
Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski w postępowaniu wykonawczym	6	15	10	11	7 (5 wniosków nie zostało jeszcze rozpoznanych)	49 (w 2019 roku 5 wniosków nie zostało jeszcze rozpoznanych)
Liczba oskarżonych o przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie, w tym:	49	b.d.	33	45	42	169
– osądzeni	49	42	33	45	42	169
– skazani	39	35	29	34	36	173
– uniewinnieni	1	0	0	0	0	1
Liczba osób, wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne	6	2	4	9	6	27
Liczba osób, wobec których umorzono postępowanie	3	3	0	2	0	8

źródło: dane statystyczne Sądu Rejonowego w Kutnie

Z powyższych danych wynika, że w roku 2019 w stosunku do roku poprzedniego liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski w postępowaniu wykonawczym nieznacznie zmalała. W nawiązaniu do roku 2018 liczba osób osądzonych jak i skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy w rodzinie w roku 2019 utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2019, podobnie jak w poprzednich latach nie uniewinniono żadnej osoby (wyjątek stanowi rok 2015 kiedy została uniewinniona jedna osoba). Liczba osób wobec których warunkowo umorzono postępowanie karne spadła o 1/3 w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast w 2019 roku nie umorzono postępowania wobec ani jednej osoby.

W tabeli nr 19 przedstawiono dane statystyczne dotyczące wymiaru kar orzekanych przez Sąd Rejonowy w Kutnie w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, w latach 2015 - 2019.

Tabela 19. Kary orzeczone wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Orzeczone kary	Lata					Ogółem
	2015	2016	2017	2018	2019	
Kara pozbawienia wolności	37	33	24	27	30	151
Kara ograniczenia wolności	0	2	5	7	6	20
Kara grzywny	2	0	0	0	0	2

źródło: dane statystyczne Sądu Rejonowego w Kutnie

Powyższe dane wykazują, że w 2019 roku nieznacznie wzrosła liczba orzeczeń kary pozbawienia wolności wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w porównaniu z rokiem poprzednim. Sąd Rejonowy w Kutnie w roku 2019 orzekł 6 kar ograniczenia wolności, nie nałożył na żadnego sprawcę przemocy kary grzywny. Na przestrzeni lat 2015 - 2019 Sąd Rejonowy w Kutnie orzekł łącznie 151 kar pozbawienia wolności w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Tabela nr 20 przedstawia dane Sądu Rejonowego w Kutnie z podejmowanych czynności na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie kierowanych wobec osób stosujących przemoc z uwzględnieniem lat 2015 - 2019.

Tabela 20. Czynności podejmowane przez Sąd Rejonowy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Podejmowane czynności	Lata					Ogółem
	2015	2016	2017	2018	2019	
Liczba orzeczonych środków karnych i probacyjnych	32	22	22	21	42	139
Liczba wydanych orzeczeń nakładających na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązek uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno - edukacyjnych	0	0	2	1	0	3
Liczba wydanych orzeczeń dotyczących nakazania opuszczenia lokalu mieszkalnego wydanych w trybie z ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	4	0	3	1	0	8

źródło: dane statystyczne Sądu Rejonowego w Kutnie

Sąd Rejonowy w Kutnie w roku 2019 orzekł największą ilość środków karnych i probacyjnych w odniesieniu do lat 2015 - 2018. Wskaźnik ten jest wyższy od tego z 2018 roku choć ogólnie utrzymuje się na podobnym poziomie. Nie wydał żadnego orzeczenia nakładającego na osobę stosującą przemoc w rodzinie obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych. Nie wydał również ani jednego orzeczenia dotyczącego nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego w trybie ustawy z dnia 29.07.2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, co w porównaniu z rokiem poprzednim daje nam tendencję spadkową.

Dane z podejmowanych czynności przez kuratorów sądowych wobec osób stosujących przemoc przedstawia tabela nr 21.

Tabela 21. Liczba złożonych wniosków przez kuratorów sądowych

Złożone wnioski	Lata					Ogółem
	2015	2016	2017	2018	2019	
Liczba wniosków złożonych przez kuratorów sądowych o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności (w tym art.12 ustawy)	29	12	10 (w tym art.12 ustawy – 4)	10 (w tym art.12 ustawy – 4)	7	68
Liczba wniosków złożonych przez kuratorów sądowych - odwołanie warunkowego zwolnienia	0	0	0	1	0	1
Liczba wniosków złożonych przez kuratorów sądowych o zastosowanie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego	0	0	0	1	0	1

źródło: dane statystyczne Sądu Rejonowego w Kutnie

Z analizy danych ujętych w tabeli nr 21 wynika, iż kuratorzy sądowi na przestrzeni lat 2015 - 2019 złożyli **68** wniosków do Sądu Rejonowego w Kutnie o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności (w tym z 10 art. 12 ustawy). W roku 2019 nie złożyli żadnych wniosków o odwołanie warunkowego zwolnienia, jak również wniosku o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w toku postępowania wykonawczego. Jak można zaobserwować tendencja ta utrzymuje się od roku 2015, z wyjątkiem roku 2018, kiedy kuratorzy sądowi złożyli po jednym z wyżej wymienionych wniosków.

Zakres działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych obejmuje m. in. kierowanie wniosków do wymiaru sprawiedliwości celem zobowiązania osób do podjęcia leczenia odwykowego. Dane statystyczne w zakresie powyższych działań Komisji wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w latach 2015 – 2019 przedstawia tabela nr 22.

Tabela 22. Liczba wniosków kierowanych do Sądu przez pracowników komisji celem zobowiązania osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie do podjęcia leczenia odwykowego

Nazwa jednostki	Liczba wniosków				
	2015	2016	2017	2018	2019
GKRPA Bedlno	0	0	1	1	1
GKRPA Dąbrowice	1	0	0	0	0
MGKRPA Krośniewice	0	0	0	0	0
GKRPA Krzyżanów	10	0	0	0	2
GKRPA Kutno	0	11	9	10	2
MKRPA Kutno	96	75	65	85	135
GKRPA Łanięta	2	1	1	2	3
GKRPA Nowe Ostrowy	3	1	0	0	0
GKRPA Oporów	14	0	0	0	3
GKRPA Strzelce	3	2	4	7	0
GKRPA Żychlin	0	0	5	7	13
Ogółem	129	90	85	112	162

źródło: dane statystyczne komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Powiecie Kutnowskim

Zaprezentowane powyżej dane wskazują, iż w roku 2019 do Sądu Rejonowego wpłynęły ogółem **162** wnioski złożone przez pracowników komisji rozwiązywania problemów alkoholowych celem zobowiązania osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie do podjęcia leczenia odwykowego. Z przedstawionych danych wynika, że na przełomie lat 2015 – 2019 to właśnie w roku 2019 - KRPA złożyły najwięcej wniosków do Sądu Rejonowego w Kutnie.

Prokuratura Rejonowa w Kutnie, która działa w oparciu o Ustawę o Prokuraturze, Kodeks Postępowania Karnego i inne akty prawne w przypadku podejrzenia o przestępstwo ma obowiązek: wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy popełniono przestępstwo, zebrać i zabezpieczyć dowody, ująć sprawcę. Może też zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci np. dozoru policyjnego lub wystąpić do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania. W zależności od oceny materiału dowodowego postępowanie może zakończyć się skierowaniem do sądu aktu oskarżenia lub umorzeniem postępowania. W 2019 roku Prokuratura Rejonowa w Kutnie prowadziła **158** postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwo znęcania się psychicznego lub fizycznego i nad osobą najbliższą lub osobą pozostającą w stosunku zależności. Zakończyła **51** postępowań w sprawach związanych z przemocą poprzez sporządzenie i skierowanie do sądu aktu oskarżenia.

W stosunku do sprawców przemocy w rodzinie w roku 2019 Prokuratura zastosowała środki zapobiegawcze w postaci:

- dozoru policyjnego - **11**
- nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym - **8**
- zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego - **5**
- zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym - **8**

Prokuratura ponadto skierowała **3** wnioski do sądu o zastosowanie wobec podejrzanego środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym, w postaci aresztowania tymczasowego.

Osoby pracujące ze sprawcami i ofiarami przemocy w latach 2016 - 2019 roku wzięły udział w **147** spotkaniach w formie superwizji, coachingu. W latach 2015 – 2019 ze szkoleń skorzystało łącznie **3056** osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie. Na terenie szkół również podejmowano działania w ramach pogłębienia wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, przeprowadzono m.in: warsztaty, pogadanki, prelekcje, konkursy, zajęcia informacyjno – edukacyjne. Organizowano kampanie, konferencje.

Wnioski:

Na podstawie analizy przedstawionych danych statystycznych można wskazać, iż zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane były wielopoziomowo i interdyscyplinarnie. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż dane obejmują tylko zgłaszane przypadki przemocy, co nie pozwala na oszacowanie pełnej skali tego zjawiska w społeczności lokalnej. Na terenie powiatu kutnowskiego funkcjonuje szeroko rozwinięta sieć instytucji zapewniających profesjonalną pomoc osobom dotkniętym przemocą domową. Pracownicy instytucji pomocowych poszerzali swoją wiedzę poprzez uczestnictwo w szkoleniach specjalistycznych, podejmowali również działania w kierunku stworzenia płaszczyzny do wymiany doświadczeń i wypracowania „dobrych praktyk”.

5. Założenia Powiatowego Programu

Podstawowym założeniem Powiatowego Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych osobom stosującym przemoc w rodzinie. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie możliwe dzięki wzmacnianiu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kolejnym ważnym założeniem Powiatowego Programu jest:

- dalsze rozwijanie form pomocy specjalistycznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym,
- podejmowanie działań poszerzających świadomość społeczną, psychoedukacja rodziców,
- poprawa dostępności pomocy medycznej, w tym poradnictwa specjalistycznego: psychiatrycznego, seksuologicznego dla ofiar przemocy i ich rodzin,
- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób doznających przemocy, jak również oddziaływań profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci i młodzieży zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie,

- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jak również oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc,
- zwiększanie zakresu współdziałania służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez stwarzanie płaszczyzny do podejmowania dialogu, wymiany doświadczeń oraz wypracowania wspólnych standardów profesjonalnej pomocy,
- prowadzenie grup wsparcia oraz działań profilaktycznych mających na celu udzielenie zintensyfikowanej pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą,
- podnoszenie kwalifikacji służb społecznych poprzez organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do superwizji dla osób działających w obszarze interwencyjnym i pomocowym.

Wobec powyższych założeń Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie kutnowskim na lata 2021 - 2027 jest konieczny, a jego realizacja przyczyni się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej o zjawisku przemocy w rodzinie oraz wpłynie na poprawę sytuacji rodzinnej wielu mieszkańców powiatu.

6. Miejsce i czas realizacji

Działania w ramach realizacji Powiatowego Programu skierowane są do mieszkańców miasta Kutno oraz 10 gmin w tym miejsko gminnych instytucji wchodzących w skład powiatu kutnowskiego.

Czas realizacji Powiatowego Programu przewidziany został na lata 2021 – 2027, zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców powiatu.

7. Adresaci programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2027 będą w szczególności mieszkańcy powiatu kutnowskiego tj.:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie m.in.: dzieci, młodzież, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze czy niepełnosprawne,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- osoby zagrożone przemocą w rodzinie,
- świadkowie przemocy w rodzinie,
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą,
- społeczność lokalna.

Profilaktyczny charakter Powiatowego Programu tzn. planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej czy mediach włącza w grono jego odbiorców społeczność powiatu kutnowskiego. Powiatowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

8. Realizatorzy i Partnerzy

Powiatowy Program przewiduje współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Realizatorem Powiatowego Programu jest Starostwo Powiatowe w Kutnie.

Do Powiatowego Programu zostaną włączone bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące służby i instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, w tym Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie,
- Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu kutnowskiego,
- Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
- Miejskie i gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji w Kutnie,
- Prokuratura Rejonowa w Kutnie,
- Sąd Rejonowy w Kutnie,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kutnie,
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- społeczność lokalna ,
- media.

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2027 będzie **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie.**

9. Cele Powiatowego Programu i działania

Cel główny

Zwiększenie skuteczności działań podejmowanych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie kutnowskim

Cele szczegółowe

1. podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
2. integracja środowisk i działań na rzecz budowania jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży,
4. zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą,
5. zmiana postaw osób stosujących przemoc,
6. podniesienie kompetencji i profesjonalizacja służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Harmonogram kierunków działań w ramach celów szczegółowych

Lp.	Nazwa i opis celu szczegółowego	Działanie	Mierniki	Podmioty zaangażowane	Termin
1.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	Systematyczne prowadzenie statystyk dot. zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych uzyskanych od instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy.	Liczba instytucji zaangażowanych w działania podnoszące poziom świadomości i wrażliwości społecznej oraz zwiększające wiedzę dotyczącą przemocy.	Placówki oświatowe PPP OPS z Interdyscyplinarnymi zespołami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie POIK we współpracy z PCPR POW KPP Sąd Rejonowy Zespół kuratorski Prokuratura Rejonowa Miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych Organizacje pozarządowe, Punkty konsultacyjne	praca ciągła w latach 2021 - 2027
		Coroczny raport obejmujący placówki powiatu działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – podsumowujący podejmowane działania oraz ich efekty zawarty w sprawozdaniu z działalności PCPR w Kutnie.	Liczba instytucji przekazujących sprawozdania z podejmowanych działań w stosunku do sprawców i ofiar przemocy.	Placówki oświatowe PPP OPS z Interdyscyplinarnymi zespołami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie POIK we współpracy z PCPR POW KPP Sąd Rejonowy Zespół kuratorski Prokuratura Rejonowa	I kwartał każdego roku programowania

				Miejskie i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych Organizacje pozarządowe, Punkty konsultacyjne	
		Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie , lokalnych kampanii społecznych (ulotki, plakaty, broszury, informatory).	Liczba rozdysponowanych materiałów tematycznych w czasie lokalnych kampanii i akcji profilaktycznych.	Placówki oświatowe Ośrodki Pomocy Społecznej POIK przy współpracy z PCPR	wrzesień 2022, 2024, 2026
		Organizowanie konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba zorganizowanych konferencji wraz z liczbą osób, które w nich uczestniczyły.	POW KPP POIK we współpracy z PCPR	2023, 2025, 2027
		Prowadzenie zajęć wychowawczych, zajęć informacyjno - edukacyjnych, treningu kompetencji społecznych, warsztatów, prelekcji w ramach profilaktyki m.in. na temat agresji i sposobów radzenia sobie z nią, rozwiązywania konfliktów, kształtowania postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.	Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych spotkań/zajęć/ warsztatów /prelekcji wraz z liczbą osób, które w nich uczestniczyły.	PPP Placówki oświatowe Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej POW	1 raz w roku przez okres programowania
		Upowszechnienie informacji na stronie internetowej w zakresie możliwości uzyskania form wsparcia m in.: pomocy medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej, zawodowej,	Liczba upowszechnionych informacji o formach wsparcia (dot. informacji internetowych, w publikacjach i w mediach).	POIK	1 raz w roku przez okres programowania

2.	Integracja środowisk i działań na rzecz budowania jednolitego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	rodzinnej, prawnej w miejscach ogólnie dostępnych.			
		Wypracowywanie jednolitych standardów i zasad współpracy w zakresie podejmowania interwencji w przypadku przemocy oraz wymiany informacji lokalnych służb i instytucji na rzecz spójnych i skutecznych działań.	Liczba odbytych spotkań pracowników różnych instytucji mających na celu ujednolicanie działań.	Placówki oświatowe PPP POIK we współpracy z PCPR OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie KPP Sąd Rejonowy Zespół kuratorski	praca ciągła w latach 2021-2027
		Wzmacnianie współpracy instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Liczba wspólnie realizowanych działań.	PCPR POW Organizacje Pozarządowe	minimum 1 raz w roku
		Wspieranie merytorycznej działalności zespołów interdyscyplinarnych, punktów konsultacyjnych.	Liczba odbytych spotkań osób pracujących ze sprawcami i ofiarami przemocy z różnych instytucji i organizacji społecznych w celu ujednolicenia działań. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart A”. Liczba posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych oraz liczba osób i rodzin objętych pomocą. Liczba utworzonych grup roboczych.	POIK Placówki oświatowe KPP Zespół kuratorski Organizacje pozarządowe Prokuratura Rejonowa Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych OPS	praca ciągła w latach 2021 – 2027

			Liczba posiedzeń grup roboczych oraz liczba osób i rodzin objętych pomocą. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie korzystających z pomocy i wsparcia w Punktach Konsultacyjnych oraz liczba udzielonych im porad specjalistycznych.		
		Przekazanie w wersji elektronicznej zaktualizowanych informatorów dotyczących instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych z terenu powiatu kutnowskiego realizujących oferty dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, właściwemu miejscowo Prezesowi Sądu Rejonowego, Prokuraturze Rejonowej, Komendantowi KPP oraz gminom wchodzącym w skład Powiatu Kutnowskiego.	Liczba przekazanych aktualnych informatorów w wersji elektronicznej.	POIK	do 15 lipca każdego roku
		Rozpowszechnianie poprzez umieszczenie informacji na stronach internetowych przez podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba stron internetowych na których były zamieszczone informacje przez podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Sąd Rejonowy Prokuratura Rejonowa OPS KPP	do 15 sierpnia każdego roku

3.	Wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci z rodzin zagrożonych przemocą domową.	Liczba opracowanych i zrealizowanych programów w tym liczba uczestników zajęć.	Placówki oświatowe PPP MOS POW	minimum 2 razy w roku
		Organizowanie warsztatów mających na celu przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci i młodzieży.	Liczba przeprowadzonych warsztatów wraz z liczbą uczestników.	PPP Placówki oświatowe POW	minimum 1 raz w roku
		Organizowanie pikników rodzinnych mających na celu integrację rodziny oraz przybliżenie rodzicom prawidłowych metod wychowawczych opartych na pozytywnym modelu rodziny.	Liczba przeprowadzonych imprez o charakterze rodzinnym.	PCPR POW Organizacje pozarządowe	1 raz w roku
		Wspieranie rodzin zagrożonych występowaniem przemocy poprzez modyfikację dotychczasowych postaw rodzicielskich, podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych.	Liczba przeprowadzonych pogadanek, prelekcji, zajęć informacyjno – edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	PPP KPP Placówki oświatowe POW	minimum 2 razy w roku
		Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania osób dorosłych dotkniętych przemocą w rodzinie.	Liczba tzw. „przyjaznych pokoi ” do przesłuchiwania dzieci dotkniętych przemocą Liczba dzieci przesłuchanych w „przyjaznych pokojach” przesłuchań.	Sąd	zgodnie z potrzebami w okresie programowania

4.	Zapewnienie ochrony i udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą	Doradztwo i poradnictwo rodzinne, wychowawcze.	Liczba osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z doradztwa i poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, wychowawczego itp.	PPP POIK Placówki oświatowe PCPR	praca ciągła w latach 2021-2027
		Zapewnianie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy w rodzinie w tym zabezpieczenie miejsc na umieszczanie dzieci w trybie interwencyjnym - art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w trybie art. 12, a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną/psychologiczną, których dzieci zostały odebrane z uwagi na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie.	PCPR POW OPS PPP	praca ciągła w latach 2021-2027
		Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym / zagrożonym przemocą w rodzinie lub będących jej świadkami w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, medycznego, zawodowego, socjalnego, prawnego i rodzinnego i inne.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z pomocy i wsparcia placówek wspierających i udzielających pomocy w formie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego i inne.	Sąd Rejonowy Służba Kuratorska KPP POIK we współpracy z PCPR Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	praca ciągła w latach 2021-2027
					co najmniej 2 razy w okresie

		Opracowywanie i realizacja programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Liczba opracowanych i zrealizowanych programów dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Liczba osób uczestniczących w w/w programach.	Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie POIK we współpracy z PCPR OPS	programowania
		Zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc hostelowych na terenie powiatu i całego kraju.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc hostelowych na terenie powiatu i całego kraju Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie u których przemoc w rodzinie ustała.	OPS POIK Zespół kuratorski	wg potrzeb
		Praca socjalna oraz pomoc wielokierunkowa dla osób dotkniętych przemocą i ich rodzinie.	Liczba mieszkań chronionych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w pierwszej kolejności. Liczba rodzin doświadczających przemocy objętych wsparciem specjalistycznym asystenta rodziny.	Samorząd miejski, gminny, powiatowy OPS OPS	praca ciągła w latach 2021-2027
		Umożliwienie dostępu do lokalnych telefonów interwencyjnych lub	Liczba lokalnych telefonów interwencyjnych lub	POIK KPP	2021 rok

5.	Zmiana postaw osób stosujących przemoc	informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Liczba podjętych interwencji telefonicznych.	Interdyscyplinarne Zespoły ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Zespół kuratorski	praca ciągła w latach 2021-2027 według potrzeb co najmniej 2 razy w okresie programowania
		Prowadzenie: specjalistycznego poradnictwa, w szczególności: psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego, prawnego, uczestnictwo w terapii indywidualnej i grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które skorzystały z pomocy i wsparcia placówek wspierających i udzielających pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego. Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych pomocą terapeutyczną indywidualną / grupową.	OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie POIK we współpracy z PCPR, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Punkty Konsultacyjne	
		Prowadzenie grup wsparcia z elementami edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych grup wsparcia wraz z liczbą uczestników. Liczba opracowanych i zrealizowanych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Liczba podmiotów realizujących w/w programy.	OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie POIK OPS	

6.	Podniesienie kompetencji i profesjonalizacja służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie	Monitoring skuteczności oddziaływań programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie Udział w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach konferencjach, naradach, seminariach przedstawicieli grup zawodowych udzielających wsparcia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba osób: – biorących udział w/w programach, – które ukończyły w/w programy, – które po ukończeniu w/w programów powróciły do zachowań przemocowych, – które po ukończeniu w/w programów nie powróciły do stosowania przemocy w rodzinie. Liczba raportów i analiz czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie. Liczba osób uczestniczących w specjalistycznych szkoleniach, warsztatach, konferencjach, naradach, seminariach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie PCPR POIK KPP Sąd OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie POIK we współpracy z PCPR KPP Sąd Służba kuratorska PPP POW Placówki oświatowe Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	co 6 m-cy przez okres do 3 lat po ukończeniu programu praca ciągła w latach 2021-2027 praca ciągła w latach
----	--	--	---	---	--

		Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w formie superwizji, coachingu.	Liczba osób biorących udział w zajęciach w formie superwizji, coachingu itp.	OPS z Interdyscyplinarnymi Zespołami ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie POIK Służba kuratorska PPP	2021-2027
--	--	--	--	---	-----------

10. Zakładane rezultaty

Realizacja w/w celów Powiatowego Programu zakłada osiągnięcie następujących rezultatów:

- poprawa dostępu do informacji,
- zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- wzmocnienie i upowszechnianie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- usprawnienie systemu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie oraz stosującym przemoc (w tym udzielanie profesjonalnej pomocy specjalistycznej, zwiększenie dostępności do form wsparcia),
- zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie negatywnych skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- promocja metod wychowawczych bez przemocy,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy (w tym pomoc w znalezieniu schronienia w całodobowych placówkach na terenie całego kraju,
- rozwój współpracy interdyscyplinarnej w przeciwdziałaniu krzywdzeniu osób,
- wzrost liczby osób profesjonalnie zajmujących się świadczeniem usług na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie (doskonalenie kadry działającej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

Podsumowując należy stwierdzić, że Powiatowy Program składa się z szeregu interdyscyplinarnych spójnych działań, które są ściśle nakierowane na realizację poszczególnych celów, co prowadzi do osiągnięcia jak najwyższego poziomu celu głównego.

11. Źródła finansowania Powiatowego Programu

Powiatowy Program realizowany będzie w ramach bieżących zadań prowadzonych przez realizatorów poszczególnych działań. Podstawowe źródła finansowania to:

- środki własne powiatu,
- środki z budżetu państwa/programy celowe, dotacje, granty,
- środki własne bezpośrednich realizatorów poszczególnych zadań programu,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego, lub innych programów UE,
- środki pozyskane z innych źródeł.

W ramach źródeł finansowania Powiatowego Programu nie oszacowano wysokości środków planowanych do pozyskania na jego realizację w kolejnych latach, bowiem zasady ubiegania się o dotację, czy dofinansowania do programów i grantów określone są na bieżąco, najczęściej w roku budżetowym, których dotyczą. Ewentualne szacunki w tym zakresie na lata kolejne byłyby mało wiarygodne.

12. Monitoring i sprawozdawczość

Monitorowanie przebiegu realizacji Powiatowego Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację zebraną i opracowaną przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kutnie. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu sprawozdania z działalności jednostki przedłoży również raport z realizacji Powiatowego Programu. **W czasie pandemii koronawirusa COVID 19 Powiatowy Program będzie realizowany zgodnie z reżimem sanitarnym i wytycznymi państwowymi.**

Załącznik nr 2
do Uchwały nr 526/180/21
Zarządu Powiatu Kutnowskiego
z dnia 17 lutego 2021 roku

FORMULARZ KONSULTACYJNY
Projektu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 ”

1. Dane Osoby Zgłaszającej:

Nazwa podmiotu/instytucji	
Adres siedziby	
Telefon i adres e-mail	

2. Uwagi do projektu Programu:

Lp.	Część dokumentu którego dotyczy uwaga (rozdział/punkt/strona)	Treść proponowanej uwagi	Uzasadnienie